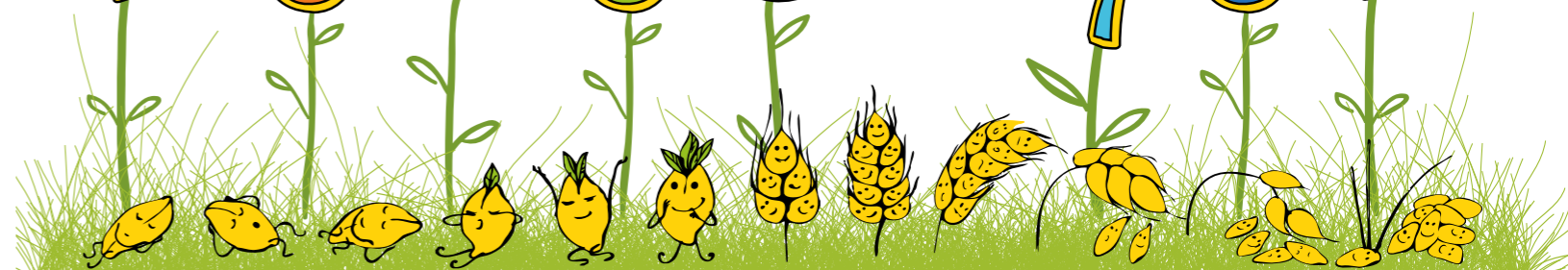

КОЛОСОК

НАУКОВО-ПОПУЛЯРНА ТЕМАТИЧНА ПРИРОДНИЧА ГАЗЕТА ДЛЯ РОЗУМНИКІВ І РОЗУМНИЦЬ

У Володіннях Королеви холоду

Нарти, запряжені п'ятьма собаками породи хаскі, прудко мчали по безкрайній льодяній поверхні. На нартах сиділи безстрашні мандрівники: Розумник, Лапуня та Пустунчик. Однак впізнати їх було важко, адже вони були з ніг до голови закутані у теплий одяг, обличчя закривали шерстяні маски, а очі були сховані за темними окулярами.

Зернята вирішили відвідати найбільшу крижану пустелю світу. А це, звісно, Антарктида. Готувалися до подорожі дуже ретельно, адже недбалість у такій справі може призвести до трагічних наслідків в екстремальних умовах Безлюдного континенту.

Розумник прокладав маршрут майбутньої експедиції, йому допомагав Пустунчик, а Лапуня поралася зі спорядженням.

– А на чому ми будемо пересуватись по Антарктиді? – поцікавився Пустунчик.

– Норвежець Руаль Амундсен першим досягнув Південного полюса 14 грудня 1911 року на витривалих гренландських собаках, – поділився знаннями Розумник. – А його суперник у підкоренні Південного полюса, англієць Роберт Скотт, зробив ставку на мотосани та на маньчжурських поні. Але мотосани одразу ж поламалися, а поні не витримали сильних вітрів та морозів, тому значну частину шляху учасникам

– Справді! Не дарма ж їх так назвали: „айсберг“, перекладається як „крижана гора“. І така гора може простягатись на сотню кілометрів!

Без пригод пропливши море Белінсгаузена, Зернята потрапили до моря Амундсена, а згодом і до моря Росса.

– Ніколи не міг подумати, що в Антарктиді є вулкан! – дивувався Пустунчик.

– Та ще й не один, – гордо підтвердив Розумник. – Щоправда, ми відвідаємо лише найвідоміший – вулкан Еребус на острові Росса. Висота цього вулкану 3794 м, і це найпівденніший діючий вулкан нашої планети.

– Це небезпечно? – поцікавилася Лапуня.

– Ні, адже ми не будемо підніматись до самої вершини, – розсудливо пояснив Розумник.

Зернята сфотографувалися на фоні вулкану, повернулися

на корабель та помандрували морем Росса до однойменного льодовика, що є найбільшим шельфовим льодовиком світу. Його площа, що становить 472 960 км², лише трохи поступається площі Іспанії.

– Що такого зробив цей Джеймс Кларк Росс, що на його честь названо і острів, і море, і навіть льодовик? – поцікавився Пустунчик.

– О, це видатний британський полярний дослідник. Саме він відкрив вулкани Еребус і Террор та назвав їх на честь своїх кораблів, – пояснив Розумник. – До речі, бачите тюленів на узбережжі? То цей вид тюленів також названо на честь Росса, і представники саме цього виду є найменш вивчені.

Біля льодовика Росса юні дослідники попрощалися з капітаном корабля. Корабель буде чекати їх у морі Космонавтів, кінцевій точці маршруту через крижану пустелю. Зернята запрягли у нарти собак та помчали вперед. Попереду найнеймовірніше – Південний полюс!

Подорож триває!

Олег Йонка

Передплатний індекс 89454

Головний редактор:
Дарія Біда, тел.:(032) 236-71-24,
e-mail: dabida@mis.lviv.ua
Заступник головного редактора:
Світлана Вольська,
e-mail: svitlana300@gmail.com

Підписано до друку 26.11.15,
формат 60x84/8.
Друк офсетний. Наклад 12 000 прим.
Адреса редакції: 79038, м. Львів,
а/с 9838. Надруковано в друкарні
ТОВ "Видавничий дім „УКРПОЛ“.

експедиції Скотта довелось долати пішки. Коли вони 16 січня 1912 року врешті досягли мети, на них чекало величезне розчарування: на полюсі вже майорів норвезький прапор.

– Я читала, що на зворотній дорозі Роберт Скотт загинув! – перебила Розумника Лапуня. – І однією з причин цього стала „олов'яна чума“.

– Що за хвороба така? Вперше чую! – здивувався Пустунчик.

– Та це не хвороба, а процес. Під час сильних морозів олов'яні речі розсипаються, перетворюючись на сірий порошок, а банки із запасами пального та харчів у Роберта Скотта були запаяні саме цим металом, – пояснила Лапуня.

– Ну що ж, у нас олова немає. Залишається тільки придбати собак, і можна вирушати у подорож.

Спочатку Зернятка здійснили переліт до однієї з найбільших країн Південної Америки – Аргентини, що в перекладі означає – „срібна“, там пересіли на криголам і попрямували до Антарктиди. Перетнувши найширшу та найглибшу у світі протоку Дрейка, що відділяє Південну Америку від Антарктиди, друзі опинилися у володіннях Королеви холоду. Першу зупинку зробили на крайній північній точці материка – мисі Сіфре, що на Антарктичному півострові.

– А чи знаєте ви, де знаходиться крайня південна точка Антарктиди? – запитав у друзів Розумник.

– Я думаю на Південному полюсі, – відповіла Лапуня.

– Правильно, – погодився Розумник. – Цікаво, що крайньої західної та східної точок Антарктида не має, бо усі її береги розташовані на північ від центру материка.

– Постривай, якщо я, наприклад, збудую будинок на Південному полюсі, то в яке б вікно я не визирнув, усюди буде північ? – здивувався Пустунчик.

– Саме так! – задоволено підтвердив Розумник. – Але не гаймо часу, адже на нас уже чекають наші земляки.

І Зернятка повернулись на корабель, який прямував на острів Галіндез, де розташована українська антарктична станція „Академік Вернадський“.

На станції Зернят зустріли українські полярники, нагодували запашним гарячим борщем та провели екскурсію.

– Спочатку ця станція належала Великій Британії і називалась „Фарадей“, – почав розповідь один із полярників. – У лютому 2006 року британці передали її українцям за символічну плату – 1 фунт стерлінгів. Українці вирішили перейменувати станцію на честь видатного співвітчизника вченого академіка Володимира Вернадського. Відтоді ми проводимо тут різноманітні геологічні та океанологічні дослідження, спостерігаємо за кліматом, вивчаємо представників тваринного та рослинного світу. Останніми роками у нас буває багато туристів.

– А скільки полярників перебуває на станції? – поцікавилась Лапуня.

– Це залежить від пори року. Влітку, коли температура близька до 0 °С, може працювати 20 дослідників, а взимку погодні умови значно погіршуються, тому на станції залишається до 10 осіб. Ось тільки зима тут розпочинається не у грудні, як у нас в Україні, а у червні.

– А ми вже в Австралії побували, – похвалився Пустунчик. – Там також найхолоднішим місяцем вважається липень, а найспекотнішим – січень.

– О, я бачу, ви вже досвідчені мандрівники! Бажаю вам цікавих подорожей! – попрощався полярник.

Зернята повернулись на криголам і попливли далі.

Шлях до вулкану Еребус пролягав через море Белінсгаузена, назване на честь росіянина німецького походження, який разом із Михайлом Лазаревим 16 січня 1820 року відкрив Антарктиду.

За бортом корабля то там, то тут траплялися айсберги – величезні брили льоду, які відколотися від крижаного куполу Антарктиди та повільно переміщуються поверхнею океану.

– Які ж вони красиві! – захоплено вигукнула Лапуня. – Підпливімо поближче, щоб краще їх розглядіти.

– Що ти, це дуже небезпечно! – остеріг досвідчений капітан корабля. – Адже ми бачимо лише вершину айсберга, а основна його частина знаходиться під водою. Можна завдати серйозної шкоди нашому кораблю!

– Ці айсберги дуже схожі на крижані гори, – зауважив Пустунчик.

